

Opetusmateriaalit rumpujensoiton innostajana

Taneli Jokela

Opinnäytetyö
Kesäkuu 2020
Kulttuuriala
Musiikkipedagogi (AMK)

Tekijä(t) Sukunimi, Etunimi Jokela, Taneli	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä Kesäkuu 2020
	Sivumäärä 31	Julkaisun kieli Suomi
		Verkojulkaisulupa myönnetty: x
Työn nimi Opetusmateriaalit rumpujensoiton innostajana		
Tutkinto-ohjelma Musiikin tutkinto-ohjelma		
Työn ohjaaja(t) Lehto Sami, Pantsu Leena		
Toimeksiantaja(t)		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tutkimuksellisen kehittämistyön tarkoituksena oli selvittää, miten eri harjoituskokonaisuudet vaikuttavat nuorten rumpaleiden soittomotivaatioon. Tutkimuksen edetessä koottiin opetusmateriaalikonaisuus, joka testattiin musiikkikoulun nuorten soittajien kanssa. Opetusmateriaali sisälsi yleisimpiä rumpujensoittoon liittyviä osa-alueita, kuten kompit, tekniikka, nuotinluku ja motoriikka. Materiaalikonaisuuden pohjalta luotiin kyselylomake, jossa oppilaat merkitsivät, mitkä harjoitukset ovat mieluisimpia sekä mitä niistä he soittivat eniten kotona.</p> <p>Kysely teetettiin musiikkikoulu Piacellon rumputuntien aikana yhdeksälle oppilaalle. Soittajat ovat 7-12 vuoden ikäisiä. Kyselylomake sisälsi Gallupkyselyn sekä kaksi avointa kysymystä. Harjoituksiin kuului 1/8 -rock-, trioli-, ja shuffle-kompit, synkooppirytmien lukeminen, nuottipyramidi, fillit, yksittäisten kappaleiden harjoittelu, kertauskokonaisuus sekä improvisointi. Kompityyleistä sekä rytmien lukemisesta koostuvat harjoitukset ovat peräisin oppikirjoista Rokkaavat rummut ja Syncopation. Muista harjoituksista nuotit olivat itse tehtyjä.</p> <p>Tutkimuksen tuloksista saatiin jakaumaa eniten kiinnostavista ja soitetuista harjoituksista. Kompiharjoitukset Rokkaavat rummut -kirjasta, kertausmoniste, fillit sekä jami saivat suurta suosiota. Vapaa yhteissoitto opettajan kanssa koetaan mieluisaksi ja kotonakin improvisointia ilmenee jokaisella soittajalla. Syncopation- ja nuottipyramidiharjoitukset puolestaan jakoivat enemmän mielipiteitä.</p> <p>Kyselyn tuloksia kuvattiin pylväsdiagrammeilla. Näistä voidaan päätellä, minkä tyyppiset harjoitukset innostavat nuoria rumpaleita saapumaan oppitunneille sekä soittamaan oma-toimisesti kotona. Suosituimpia harjoituksia olivat nuottikompi ja transkriptiot. Tutkimuksessa nousi esille myös vapaan improvisoidun soiton olevan mieluisia ja näin todennäköisesti hyvinkin motivoivaa.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Rummut, motivaatio, opetusmateriaali, rumpukomppi, beat-komppi, triolikomppi, shuffle-komppi, motoriikka, nuotinluku, filli, improvisointi, musiikkikoulu		
Muut tiedot (Salassa pidettävät liitteet)		

Author(s) Jokela, Taneli	Type of publication Bachelor's thesis	Date June 2020 Language of publication: Finnish
	Number of pages 31	Permission for web publication: x
Title of publication Learning materials that inspire drumming		
Degree programme Degree Programme in Music		
Supervisor(s) Lehto Sami, Pantsu Leena		
Assigned by		
<p>Abstract</p> <p>The goal of this research-based development work was to examine how different exercises affected the playing motivation of young drummers. As the work progressed, a set of learning materials was collected and tested with the young drummers of a music school. The learning materials included the most common aspects related to drumming, such as beats, technique, note reading and motor skills. A questionnaire that included drumming exercises was created. The students marked which exercises they enjoyed and which of them they played the most at home.</p> <p>The survey was implemented during drum lessons at the Piacello music school with nine students. The drummers were 7-12 years old. The questionnaire included a poll and two open-ended questions. The exercises included 1/8 rock beats, triplet grooves, shuffle beats, syncopation, subdivision pyramids, fills, rehearsing complete songs, a recap handout and improvisation. Sheet music consisting of styles and rhythms were from the textbooks Rokkaavat rummut and Ted Reed's Syncopation. The drum sheets for the other exercises were self-made.</p> <p>The study gave results of the most interesting and most widely played exercises. The most popular exercises were drumbeats from the book Rokkaavat rummut, the recap handout, fills and improvised jam. Free playing with the teacher was considered very pleasant, and improvisation occurred at home with every drummer. The syncopation and subdivision pyramid exercises divided more opinions. Age and playing experience also affected the results to some extent. For example, the responses of two 12-year-olds were quite similar: 10 responses were exactly the same.</p> <p>The results were described by using bar graphs. They showed which types of exercises inspired the young drummers to come to join drum lessons and play independently at home. The most popular exercises were drumbeats and transcriptions of songs. The study also revealed that free improvised playing was enjoyable and most likely very motivating.</p>		
Keywords/tags (subjects) Drums, motivation, learning material, drum beat, triplet groove, shuffle beat, motor skill, sight reading, drum fill, improvisation, music school		
Miscellaneous (Confidential information)		

Sisältö

1	Johdanto	2
2	Motivaatio	4
3	Opetusmateriaalit	6
3.1	Leevi Leppänen: Rokkaavat rummut.....	7
3.2	Nuottipyramidi	7
3.3	Ted Reed: Syncopation	7
3.4	Itse tehty kertausmoniste	8
3.5	Yhteissoitto pohjautuen tiettyyn komppiin	9
3.6	Kappaleiden harjoittelu transkriptioilla	10
3.7	Itse tehdyt filliharjoitukset	11
4	Tutkimuksellinen kehittämistyö.....	11
5	Tutkimuksen toteuttaminen	13
5.1	Kysely oppilaille	14
6	Tutkimustulokset.....	15
7	Johtopäätökset.....	18
7.1	Minkä tyyppiset opetusmateriaalit ja harjoitukset motivoivat nuoria rumpaleita?.....	18
7.2	Mitkä osa-alueet rumpujensoitossa kiinnostavat ja kannustavat nuoria omatoimiseen soittoon?.....	21
8	Pohdinta.....	22
	Lähteet	25
	Liitteet.....	26

1 Johdanto

Musiikki on intohimoni. Korkeakouluopintojeni loppupuolella on tullut pohdittua pitkään opinnäytetyön aihetta, sillä työn on hyvä olla merkittävä, käytännöllinen ja ajaton. Opinnäytetyö linkittyy soitonopettajan työhön, kokemuksiini sekä tuleviin koitoksiini pedagogina. Ennen tutkimuksen aloitusta olen pohtinut, mikä on ajanut siihen missä olen nyt. Mikä alun perin sai minut kiintymään rumpuihin ja musiikkiin? Miksi olen jatkanut soittimeni opiskelua näin kauan? Miksi soitin jo nuorena poikana rumpuläksyni? Mistä tämä edelleen jatkuva intohimo on peräisin?

Soitin rumpuja ala-asteen musiikintunnilla ensimmäisen kerran. Kiinnostuin konseptista nimeltä rumpuajokortti, jossa rumpukompeja oli mahdollista suorittaa ja saada tästä merkintä ylös. Opettaja kuunteli hetken, pysyikö komppi kasassa ja antoi tästä mahdollisesti suorituksen. Muistan edelleen kyseisen listan kompeista: humppa, mummokomppi, perusbeat, sambahtava ja niin edelleen. Muutamassa vuodessa sain jokaisen kompin suoritettu, ensimmäiset bändiviritelmät alkoivat sekä pääsin soittamaan Europea, Metallicaa ja Nirvanaa yleisön edessä.

Rumputunnit aloitin 2007 musiikkikoulu Avoniassa. Huippuhyvät opettajat ovat rakentaneet soittoni järjestelmällisesti pala palalta. Vain kahdella kirjalla on mahdollista kehittää rumpujensoiton perusteita laaja-alaisesti: Leevi Leppäsen Rokkaavat Rummut sekä Ted Reedin Progressive Steps to Syncopation for Modern Drummer. Kirjat ovat ajattomia ja toimivat niin aloittelijoille kuin ammattilaisillekin.

Ala-asteella sain käsiini ensimmäiset heavylevyini: Metallica, Pantera, Iron Maiden, Megadeth, Slayer. Näitä kuunnellessani olin jo harjoitellut ensimmäiset rumpukompini, jotka olivat kaukana levyiltä kuultavista mättötykittelyistä. Ihailin Vinnie Paulin äärimmäisen kovaa soittotekniikkaa tai Dave Lombardon skank-komppauksen ja nopeiden tomifillien variointia. Pikkuhiljaa aloin ymmärtämään rumpusetin roolia niin raskaammassakin heavyssa kuin popmusiikissakin. Halusin tietää lisää ja osata enemmän. Motivaatio on minulle muodostunut kuin itsestään ja näin voidaankin puhua sisäisestä motivaatiosta. Vanhempieni ei tarvinnut pakottaa minua rumputunnille.

Oma haasteeni on tuoda oppilailleni se ”drive”, jonka itse sain omatoimisesti musiikkia kuuntelemalla ja muusikoita imitoimalla.

Musiikkipedagogiopiskelijana olen taas muistellut rumpalin tarinaani ja näin pohdin mahdollisimman kehittävää materiaalikokonaisuutta oppilailleni, jotka ovat varhaisessa vaiheessa soittajan matkaa. Nuorena soittajana soitin paljon monotonisia rumpuläksyjä: motorisia harjoituksia, jotka eivät välttämättä kuulostaneet konkreettisesti musiikilta. Monesti kävi kysymys mielessä: mitä hyötyä tästä nyt sitten on? Liiallinen nuottien ja komppilappujen lukeminen saattaa syödä varsinkin aloittelevan soittajan intoa rumpujensoittoon. Instrumenttiopettajan on hyvä pitää tämä mielessä nuottimateriaalia kasatessa. Vaikka saisin käsiini maailman järjestelmällisimmän materiaalipaketin, ei se pelkästään riitä luomaan taitavaa rumpalia.

Merkittävin tutkimusongelma on selvittää, millaiset opetusmateriaalit motivoivat nuoria rumpaleita soittamaan itsenäisesti. Olen ollut pian kaksi lukuvuotta musiikkikoulu Piacellosa rumpujensoiton opettajana. Tutkimus teetetään musiikkikoululla, jossa suurin osa oppilaista on aloittelijoita ja lapsia. Tähän saakka opetuksessa on käytetty lukuisia oppikirjoja ja opetusmetodeja. Lähtökohta kaikille on sama materiaali paketti, johon kuuluu tiettyjen oppikirjojen harjoitukset ja omatekemät materiaalit. Kokonaisuutta käydään systemaattisesti läpi jokaisen kanssa. Oppilaille teetetään kysely rumputunnilla, jossa he saavat merkitä mitkä opetusmateriaaleista motivoivat heitä soittamaan rumpuja omatoimisesti.

Oma pedagogin rooli on kehittynyt opetustöiden edetessä. Olen käynyt läpi erilaisia opetusmetodeja, joita vaihdan riippuen oppilaan asenteesta, taidoista ja kokemuksista. Kokeneemmille oppilaille voi ottaa järjestelmällisen ja jämään otteen, kun taas nuoremmille täytyy olla leikkisä ja rennompia. Tästä huolimatta tuntisuunnitelmat noudattavat samaa kaavaa jokaisen oppilaan kanssa. Varsinkin nuorimpien kanssa täytyy hyväksyä, ettei kaikki aina mene suunnitelmien mukaan.

Kysely teetetään tiiviinä ja selkeänä. Tutkimuksessa on tarkoitus kartoittaa oppilaiden näkökulmasta mitkä opetusmateriaalit toimivat, mitkä eivät. Tässä työssä osa-

alueita ovat: kompit, tekniikka, nuotinluku, koordinaatio, kappaleiden opettelu, rudimentit ja improvisointi. Jokaiselle näistä on tietyt harjoitukset, joita käydään järjestyksessä läpi. Komppiharjoituksissa käytetään Leevi Leppäsen Rokkaavat rummut -kirjaa, koordinaatiossa ja nuotinluvussa Ted Reedin Syncopation-kirjaa sekä muissa osa-alueessa omatekemiä opetusmateriaaleja.

Kokonaisvaltainen tavoite instrumenttiopettajana on opettaa rumpujensoiton perusteet. Hieman kokeneemmille soittajille on hyvä tuoda heitä itselleen kiinnostavia aihekokonaisuuksia tunneille. Tulevan lukuvuoden kulkua täytyy myös suunnitella siltä perspektiiviltä, että teemat vaihtelevat jokaisen kanssa. Näin kysely on mahdollista toteuttaa. Välillä on hyvä irtaantua hetkeksi suuresta työstettävästä kokonaisuudesta ja käydä esimerkiksi jotain tiettyä innostavaa kappaletta. Silmät täytyy myös pitää auki, mikäli oppilailla on mielessä ajankohtaista soitettavaa.

2 Motivaatio

Motiivit kertovat, miksi yksilö toimii tietyllä tavalla. Nämä yksittäiset käyttäytymisen komponentit voivat olla tiedostettuja tai tiedostamattomia. Motiivit voivat nousta ihmisestä itsestään. Mitä haluan tehdä? Mikä toiminta on mielekästä? Ulkoa päin tulevat motiivit eivät ole suoraan kytköksissä omiin haluihin ja voivat olla esimerkiksi palkkioita tai rangaistuksia. (Peltonen & Ruohotie 1992, 16) Yhdessä motiivit muodostavat suuremman kokonaisuuden: Motivaatio eli miten ihminen toimii, jotta päämäärät saavutettaisiin. (Vanhala 2017.)

Motivaation voidaan jakaa sisäisiin sekä ulkoisiin motiiveihin. Ihmisellä on halu ja tarve kehittää itseään esimerkiksi liikunnassa, koulussa, työssä, ihmissuhteissa tai harrastuksissa. Sisäistä motivaatiota voidaan pitää aitona haluna oppia uutta. Musiikissa suuri sisäisen motivaation tekijä on usein itsensä toteuttaminen. Musiikki on monelle suuri osa omaa identiteettiä, joka muokkautuu, kun kasvamme ja koemme uutta. Sisäisen motivaation tekijät ovat soittajasta peräisin olevia elementtejä, joissa ilmenee soittamisen mielekkyys hänen omina tahtomuksinaan ja suunnitelmineen. (Kosonen 1996, 16-19.)

Vaikutusvaltainen oppiminen vaati, että oppilas asettaa itselleen omat tavoitteensa. Riittävän hyvä soittotaito voi olla yleistavoite, joka muodostuu pienemmistä osatavoitteista (Kosonen 1996). Koen itse taitavan soiton rakentuvan pienten yksityiskoh- tien hiomisella. Kokemusteni mukaan, jos esimerkiksi opettelee alusta alkaen oikea- oppisen kapulatekniikan, voi pitkäaikaisen harjoittelun jälkeen soittaa single- tai double stroke roll -rudimentteja nopeammin. Tämä mahdollistaa esimerkiksi pikku- rumpukappaleiden opetteluun.

Jos oppilas käy tunneilla vain vanhempien pakottamana, on motivaatio useissa ta- pauksissa ulkoista. Kyseistä motivaation tyyppiä ei pidetä niin tehokkaana pohjana oppimisen suhteen. Ulkoista motivaatiota voi muodostua, kun halutaan tuntea olo turvalliseksi tai yhteenkuuluvaksi. (Peltonen & Ruohotie 1992, 18-19.) Näkemykseni mukaan uusien asioiden sisäistäminen olla takertelevaa, jos oppilas on ilmoittautu- nut soittotunneille pelkästään vanhempien tahdosta.

Oma musiikillinen identiteetti ja sen vaikutus soittoharrastuksessa

Soittoharrastuksen motiivit liittyvät soittajan henkilökohtaisiin ominaisuuksiin: suku- puoleen, ikään ja temperamenttiin. Intressi musiikkiin ja muusikkouden pohja on hy- vin yksilöllistä. Sitä, millainen käsitys henkilöllä on omista kyvyistään ja itsestään, kut- sutaan minäkäsitykseksi. Identiteetti musiikin osalta alkaa muodostua varhaisessa vaiheessa soittoharrastusta. Musiikilliseen minäkäsitykseen vaikuttavat omat suori- tukset, kokemukset, soittotaitojen vertailu, sekä palaute. (Hallam 2016.)

Musiikillisella minäkäsityksellä on hyvin suuri vaikutus soittamisen motivaatioon. Ko- sosen (1996) mukaan musiikkiharrastuksen lähtökohtana on henkilön oma kiinnostus harrastaa musiikkia. Voimakas ulkoinen palkkio tai tuki ei riitä jatkuvan harrastuksen ylläpitämiseksi, jos innostus soittamiseen on nollassa. (Kosonen 1996.)

Vanhempien ja opettajan tuki

Opettajan näkökulmastani usein herää ajatus siitä, että vanhemmat pakottavat lapsen harrastamaan. Vanhemmilla voi kuitenkin päinvastoin olla se kaikista kannustavin tuki, mikä motivoi nuorta opettelemaan omaa instrumenttiaan. Tapaukset ovat hyvin yksilöllisiä.

Creech (2009) jakaa vanhempien tuen kolmeen aihealueeseen. Ensimmäistä voidaan sanoa kotiopetuksiksi. Tällöin vanhempi tarkkailee ja neuvoo, kuinka oppilas soittaa läksynsä. Teini-iässä ”kotiopetuksen” merkitys voi hälventyä. Toinen Creechin (2009) aihealue on se, kuinka vanhempien tuki pohjautuu enemmän resurssien tukemisella soittoharrastuksessa. Kyseessä voi olla esimerkiksi vanhempien ostama uusi instrumentti tai konserttilippu lasta kiinnostavaan musiikkitapahtumaan. Kolmas vanhempien tuen kategoriassa on vuorovaikutuksesta ja ymmärryksestä muodostuva tuki, jolloin vanhemmat pyrkivät ymmärtämään nuoren näkökulman harrastukseen ja ovat valmiita mahdollisiin kompromisseihin nuoren jatkosuunnitelmien tai erilaisten mielipiteiden sattuessa. (Creech 2009)

Vanhempien merkitys soittoharrastukseen vähenee mitä vanhemmaksi harrastaja tulee tai kuinka pitkällä hän on oman instrumentin hallinnassa. Opettajasta voi alkaa muodostua se ihannoitava ja kunnioitettava roolimalli. (Creech 2009, 303-304.) Opettajan ei ole aina mahdollista vaikuttaa soittoharrastuksen motivaatiotekijöihin. Se, mihin opettajan tulisikin keskittyä, on yksilön sisäisen kiinnostuksen sekä itseluottamuksen vahvistaminen. (Anttila 2004, 86.)

3 Opetusmateriaalit

Tässä luvussa kerron opetusmateriaaleista, jotka olen havainnut hyödyllisiksi opettaessani rumpuoppilaitani. Opetuskokemukseni perusteella rumputunneilla käydään paljon nuotinlukuharjoituksia kompeista, rytmeistä ja filleistä. Usean aloittelevan soittajan kohdalla voi havaita kuinka helposti harjoiteltavasta asiasta saadaan kuulo-

kuva ja tämän kautta harjoitus sisäistetään konkreettisesti. Tapaukset ovat hyvin yksilökohtaisia. Joillain oppilailla voi viedä vuosia nuottien hahmottamiseen, toiset ymmärtävät nuotinluvun periaatteet nopeammin. Osa taas voi haluta soittaa kaiken korvakuulon perusteella. Silti nuottien oppimisen kautta saadaan varmempi ”askel kerrallaan” -harjoittelutapa.

3.1 Leevi Leppänen: Rokkaavat rummut

Leevi Leppäsen Rokkaavat rummut on äärimmäisen käytännöllinen ja järjestelmällinen kirja liittyen komppaukseen. Eri tyyliä käsittelevät rumpukompit ovat kaikki auki kirjoitettuja. Harjoitukset vaikeutuvat askel kerrallaan bassorummun iskuja vaihtelemalla ja lisäämällä. Kirjaa voidaan pitää peruslähtökohtana siihen, mitä rumpalit tekevät. Leppäsen (2006) mukaan kirja on tehty kehittämään erilaisia komppeihin perustuvia asioita ja toisaalta taas niitä apuna käyttäen kehittämään perustekniikkaa, nuotinlukutaitoa ja ”independenceä”. Opinnäytetyön kyselyn oppilaat käyvät 1/8 rock -, shufflerock - sekä 12/8 rock - eli trioliharjoituksia.

3.2 Nuottipyramidi

Nuottipyramidi havainnollistaa näkemykseni mukaan nuottien aika-arvojen perusteet. Harjoitus toteutetaan 4/4 -tahtilajissa lyömällä eri aika-arvoja vuorokäsin virvelirumpuun sekä polkemalla bassorummulla neljäsosia. Pykälä kerrallaan kädet soittavat neljäs-, kahdeksas-, ja kuudestoistaosien sarjat lävitse. Harjoitus kehittää sykkeen ja aika-arvojen ymmärrystä, tempon tasaisuutta sekä motoriikan alkeita. Nuottipyramidi on tehokkainta soittaessa metronomin päälle. Kokeneemmille rumpaleilla voidaan lisätä harjoitukseen hi-hatin polkaisu toiselle ja neljännelle neljäsosalle, jolloin kaikki raajat ovat käytössä. Kyseinen harjoitustapa on hyvä lähtökohta siihen, miten vasenta jalkaa käytetään rumpusetillä.

3.3 Ted Reed: Syncopation

Ted Reedin Syncopation kehittää neljän raajan motoriikkaa, nuotinlukua, käsijärjestyksiä, sekä yleisellä tasolla pulssin ja rytmien ymmärrystä. Tästä niin sanotusta ”rumpalin raamatusta” on olemassa lukuisia komppi-, motoriikka ja settisovelluksia.

Ted Reed (1958) kertoo kirjan tarkoituksen olevan perehdytys nuotinlukuun, jonka jälkeen on mahdollista tutkia monia nykypäivän musiikissa esiintyviä synkooppirytmeyttä. Tutkimukseen liitettävissä harjoituksissa bassorumpu pitää tasaista neljäsosapulsssia, ja kädet soittavat virvelirumpuun tasaisia tai synkopoituja rytmejä. Taitotason mukaan vasen jalka voidaan lisätä toiselle ja neljännelle tahdinosalle pyramidiharjoituksen tavoin. Syncopation-harjoituksia toistamalla nuottien ja taukojen kestot tulevat tutuiksi.

3.4 Itse tehty kertausmoniste

Tutkimusta ja rumputunteja ajatellen on hyvä tarkastella omatekemää kertausmonisteeksi nimettyä materiaalia, johon on kirjoitettu yleisimpiä rudimentteja sekä rumpukompeja. Rudimentit ovat tietyillä aksenteilla ja käsijärjestyksillä soitettavia iskusarjoja tai rytmejä. Kyseisen tutkimuksen materiaalipakettiin kuuluvat 3 yleistä ja käytännönläheistä rudimenttia: Vuorokäsi, tuplaiskut ja paradiddle. Rumputunti voi esimerkiksi alkaa lämmittelytuokiolla tietyn rudimentin merkeissä 1-2 minuutin ajan. Näin on hyvä tarkastella soittoasentoa, kapulaotetta sekä tekniikkaa. Rudimentit kehittävät edellä mainittujen kokonaisuuksien lisäksi aksentointia, dynamiikkaa, sekä erilaisten käsijärjestysten settisoittamista. Paradiddleen on mahdollista lisätä aksentteja riippuen oppilaan taitotasosta.

The image shows three musical staves for drum rudiments. Each staff has a treble clef and a common time signature (C). The notes are quarter notes, and the rests are also quarter notes. The rhythm is 4/4.

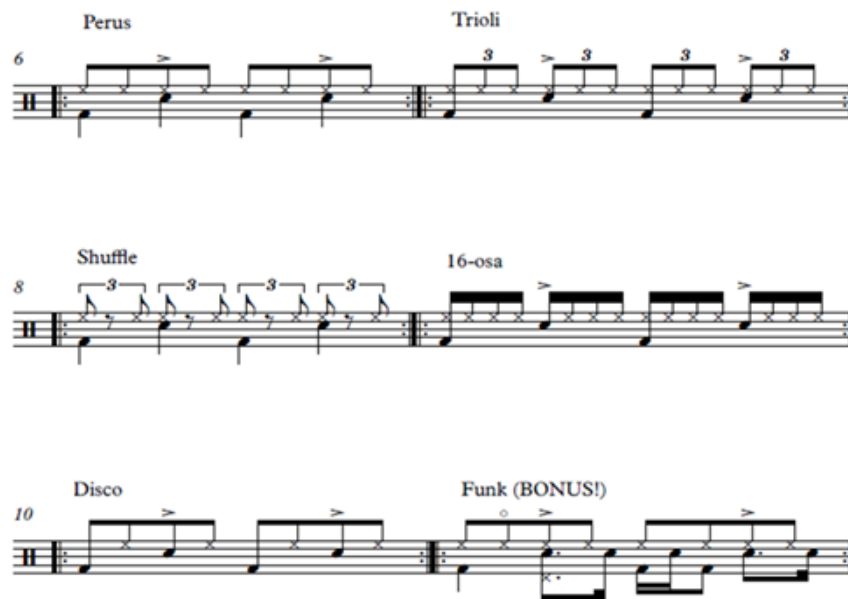
Vuorokäsi: The notation shows a sequence of alternating notes and rests: O V O V O V O V. Below the staff, the letters 'O' and 'V' are written under each note and rest respectively.

Tuplaiskut: The notation shows a sequence of notes and rests: O O V V O O V V. Below the staff, the letters 'O' and 'V' are written under each note and rest respectively.

Paradiddle: The notation shows a sequence of notes and rests: O V O O V O V V. The first note is marked with an accent (>). Below the staff, the letters 'O' and 'V' are written under each note and rest respectively.

Kuva 1. Kertausmonisteen rudimentit

Käytetyimpiin rumpukomppeihin on tutkimuksessa luokiteltu perus-, trioli-, shuffle-, 16-osa- sekä disco-komppi. Nuotit ovat primitiivisessä ulkoasussa ilman ylimääräisiä haasteita. Bassorumpu ja virvelikäsi vuorottelevat systemaattisesti jokaisessa esimerkissä. Lisäksi bonuksena on moniulotteisempi funk-komppi, joka sisältää ghost-nuotteja sekä hi-hatin avauksen. Komppien huolellinen opetteleminen mahdollistaa jo varhaisessa vaiheessa erityyppisten musiikkigenrejen alkeissoiton, kuten pop, hard rock, shuffle rock, disco, hip hop ja funk.

Kuva 2. Kertausmonisteen kompit

3.5 Yhteissoitto pohjautuen tiettyyn komppiin

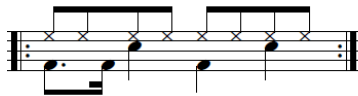
Rumputunneilla esiintyvä oppilaan ja opettajan välinen yhteissoitto eli jammailu voimistaa yksilöiden vuorovaikutusta ja voidaan usein nähdä hyvää ilmapiiriä tukevana elementtinä. Tutkimuksen kyselyyn on liitetty jami, jonka pohjana on kertausmonisteen kompit. Rumputunti on paikoitellen suotuisaa aloittaa tai lopettaa lyhyellä jammilla, jossa oppilas päättää onko lähtökohtana perus-, trioli-, shuffle-, disco-, 16-osa-, vai funk komppi. Komppausta saa vapaasti varioida lisäten iskuja ja fillejä. Jami rohkaisee nuorta soittajaa kokeilemaan ja kehittää kuulokuvan hahmottamista sekä rytmiikan imitoimista.

3.6 Kappaleiden harjoittelu transkriptioilla

Kokonaisten sävellysten materiaali on hyvin kappalekohtaista. Nuorilla soittajille pitkät komppilaput voivat olla haasteellisia lukea. Nuorimpien soittajien kanssa on käyty läpi We Will Rock You -kappaletta. Kokeneemmille esimerkiksi Smells Like Teen Spirit sisältää sopivan paljon haastetta. Harjoiteltava kappale voidaan purkaa osiin, jossa jokaisessa esiintyy tietty nuotti. A- ja B-osaan tulee esimerkiksi eri komppi ja oppilas hahmottaa kuuntelemalla osien erot. Tämä metodi on usein nopea tapa harjoittelulle, mutta edellyttää kappaleen kuuntelua ja rakenteen hahmottamista. Itse kirjoitetuissa lapuissa löytyvät olennaiset kompit, iskut ja fillit. Haastavat kompit voidaan kirjoittaa askel kerrallaan helpotetusta lopulliseen versioon. Yksittäisten kappaleiden harjoittelu kehittää nuotinlukutaitoa, eri osien hahmottamista, sanavarastoa kompeille ja filleille, fraseerausta sekä genreen kohdistuvaa tyyliä.

Smells like teen spirit -komppiharjoitus

1. vaihe

2. vaihe

Yhdistetään kaksi edellistä vaihetta

Komppi 1/4 hi-hatilla

Lopullinen komppi

Säkeistön komppi

Kuva 3. Yksittäisen kappaleen komppiharjoitus

3.7 Itse tehdyt filliharjoitukset

Fillien harjoittelu on suotuisaa aloittaa lyhyillä yksittäisillä fraaseilla, josta annetaan omatekemät nuotit. Aluksi filliä toistetaan crash-isku mukaan lukien, kunnes tästä hahmotetaan kuulokuva. Tämän jälkeen siirrytään nuottikokonaisuuteen. Ensimmäinen oikean käden isku lyödään crash-symbaaliin, jolloin oppilas hahmottaa fillin päättyvään tahdin alkuun. Kun yksinkertainen filli on valmiiksi mielessä, on nuottia helppompia seurata. Lisäksi opettajan on hyvä selostaa, mille tahdinosalle filli sijoittuu. Harjoittelu voimistaa tahdin ensimmäisen iskun tärkeyttä elävässä musiikissa.

Kuva 4. Fillit

4 Tutkimuksellinen kehittämistyö

Opinnäytetyöni on tutkimuksellista kehittämistoimintaa, mutta sisältää myös laadullisen tutkimuksen piirteitä. Rantasen ja Toikon (2009, 21) mukaan kehittämistyössä tähdätään muutokseen, jolla tavoitellaan jotakin parempaa tai tehokkaampaa kuin aikaisemmat toimintatavat. Tavoite työlläni on kehittää järjestelmällistä opetusmateriaalin kokonaisuutta sekä rumputuntien systemaattisuutta ja mielekkyyttä. Rantanen ja Toikko (2009, 21) kertovat tutkimuksellisen kehittämistoiminnan olevan yleiskäsite, jolla kuvataan tutkimustoiminnan ja kehittämistoiminnan yhteyttä.

Tutkimuksen toimenpiteessä voidaan lähteä liikkeelle puhtaalta pöydältä ilman ennako-oletuksia. Kaiken pohjana on aineistolähtöinen analyysi. Tämän takia on tärkeää pohtia aineiston rajausta niin, että sen analysointi on mielekästä ja järkevää. (Eskola & Suoranta 1998, 19.) Teoreettinen viitekehys opinnäytteessä on motivaatio sekä rumputunneilla käsiteltävä opetusmateriaali. Motivaatiosta on kirjoitettu paljon, joten aineiston kerääminen pohjautui oppilaiden instrumenttiopetuksessa esiintyvään motivaatioon. Eskolan ja Suorannan (1998, 18) mukaan aineiston tieteellisyyden kriteeri ei ole sen määrä vaan laatu, käsitteellistämisen kattavuus.

Opinnäytetyössä otetaan tarkasteluun oppilaat, jotka sopeutuvat tutkimuksen kriteereihin. Nuoret aloittelevat rumpalit, jotka ovat saaneet kuvan rumputunneilla käydyistä osa-alueista. Opinnäytetyö sisältää laadullisen tutkimuksen piirteitä. Eskolan ja Suorannan (1998, 18.) mukaan laadullisessa tutkimuksessa keskitytään usein varsin pieneen määrään tapauksia ja pyritään analysoimaan niitä mahdollisimman perusteellisesti.

Tutkimuskysymykset opinnäytetyössä ovat:

1. Minkä tyyppiset opetusmateriaalit ja harjoitukset motivoivat nuoria rumpaleita?
2. Mitkä osa-alueet rumpujensoitossa kiinnostavat ja kannustavat nuoria omatoimiseen soittoon?

Tutkimuksen itse kerättävä aineisto tapahtuu kyselyllä. Tätä voidaan pitää survey-tutkimuksen tärkeänä menetelmänä. Survey-sanalla tarkoitetaan kyselyn ja haastattelun muotoja, jossa aineiston kerääminen on standardisoitua eli kaikilta vastaajilta on kysyttävä samalla tavalla. Gallututkimus on yksi surveytutkimuksen tyyppi. Kyselytutkimuksessa on mahdollista saada laaja tutkimusaineisto, riippuen vastaajien määrästä. Menetelmä säästää tutkijan aikaa ja työtä. Huolellisesti suunniteltu lomake voidaan tallentaa sähköisesti ja analysoida tietokoneen avulla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 182-184.) Vastauksista ja niiden tuloksista aion tehdä visuaalisesti havainnollistavia kuvaajia ja diagrammeja.

Oppilaille annettava lomake on kontrolloitu kysely. Toimenpide, jossa tutkija jakaa lomakkeen henkilökohtaisesti, kutsutaan informoiduksi kyselyksi. (Uusitalo 1995, 91).

Jakaessaan lomakkeet tutkijan on tarkoitus kertoa tutkimuksen merkityksestä, pää-ideaista, lomakkeen vastausvaihtoehdoista sekä vastata prosessiin liittyviin kysymyksiin. Lomakkeiden avulla voidaan kerätä tietoa esimerkiksi käyttäytymisestä, toiminnasta, arvoista, asenteista, käsityksistä sekä mielipiteistä. Kyselylomakkeisiin voidaan lisätä taustatietoa: ikä, sukupuoli tai koulutus. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 186.)

Tutkimuksessa esiintyy avoimia kysymyksiä sekä asteikkoihin eli skaaloihin perustuvia monivalintakysymyksiä. Avoimessa kysymyksessä esitetään kysymyslause ja jätetään tila vastaukselle. Monivalintakysymyksessä tutkija laatii valmiit vastausvaihtoehdot, joihin vastaajat merkitsevät rastin. Asteikoissa osallistujat valitsevat kuinka voimakkaasti hän on samaa tai eri mieltä. Tietoteknologian kehitys on johtanut strukturoitujen kysymysten suosioon. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 187-189.) Kyselyn toimenpide tapahtuu oppilaan rumputunnilla opettajan iPadilla. Ongelmien välttämiseksi kyselylomake on hyvä laatia huolella. Ennen toimenpidettä on hyvä tehdä koe, miten tietotekniikka käytännössä toimii

Kyselytutkimukseen voi liittyä myös ongelmia. On mahdotonta varmistaa kuinka huolellisesti ja rehellisesti oppilaat vastaavat kyselyyn. Vastausvaihtoehdot voivat olla subjektiivisia tai kysymykset voidaan ymmärtää väärin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 184.) Kerättävä aineisto ja tulokset täytyy analysoida tarkasti. Aineistojen tehtävänä ei ole hypoteesien todistaminen, vaan hypoteesien keksiminen. Aineistojen analyysi saa tutkijan ajattelemaan ja näin voidaan löytää uusia näkökulmia. (Eskola & Suoranta 1998, 20) Analysoin aineistoa ja tuloksia rinnastaen näitä henkilökohtaisiin kokemuksiini, tietoihini ja taitoihini.

5 Tutkimuksen toteuttaminen

Yhteensä rumputunneilla on ollut opetettavana 15 yksityisoppilasta sekä 3 ryhmää, joista yhdelle on pidetty bändiopetusta. Kysely toteutetaan 9 nuorelle rumpalille. Vastaajat ovat anonyymejä ja vanhemmilta kysytään lupa ennen vastaamista. Tavoit-

teenani on tehdä harjoituskysely opiskelijatovereilleni ennen varsinaista kyselyä. Tuloksista muodostuu statistiikkaa, mitkä harjoitukset ovat mieleisiä ja eniten soitettuja. Rumputunneilta saatava kotiläksyjen määrä on opetusmateriaalista riippumatta standardi. Opettajana en ole painottanut tiettyjä harjoituksia täytyvän soittaa enemmän tai vähemmän. ”Kotiläksyt soitetaan” on aina yleinen käytäntö. Oppilaille jää itselle valinnaksi, kuinka paljon on tarpeeksi kunkin opetusmateriaalin osalta. Näin tutkimuksen tuloksista saadaan rehellisempää ja tasaisempaa. Lähtökohta kaikille opetusmateriaalin määrälle on vakio.

5.1 Kysely oppilaille

Kyselyn toimenpide oli aika toteuttaa, kun kaikkien oppilaiden kanssa materiaalipaketista koostuvia harjoituksia oli käyty kattavasti läpi. Toteutus tapahtui Musiikkikoulu Piacellon rumputunneilla instrumenttitunnin aloituksen yhteydessä. Vastausaika oppilailla oli noin 3-10 minuuttia. Google forms on toimiva kyselyalusta ja iPadin näytöltä vastaaminen onnistui näppärästi. Osa oppilaista vaikutti perehtyvän vastausvaihtoehtoihin äärimmäisellä huolella. Osa taas sai vastattua kyselyyn muutamassa minuutissa. Vastaajat ovat 7-12 vuoden ikäisiä.

Kysely jakautui viiteen osa-alueeseen. Ensimmäinen sarake kysyy oppilaan iän. Tämä kartoittaa vaikuttaako ikäluokka vastauksiin. Seuraavassa sarakkeessa kysyttiin, mitä mieltä oppilas on tunneilla käydyistä kymmenestä eri harjoituksesta. Oppilas merkitsi asteikolla pidin *paljon*, *vähän*, *en yhtään* tai *en osaa sanoa*. Harjoitukset olivat 1/8 rock-kompit, triolikompit, shuffle-kompit, pyramidi, syncopation rytmit, rudimentit, komppikokonaisuudet kertausmonisteesta, yksittäiset fillit, yksittäiset kappaleet ja vapaa jami. Kyseisistä harjoituksista peräisin olevia opetusmateriaaleista on soitettu lukukauden aikana oppilaiden kanssa. Seuraavaksi kysytään, ovatko oppilaat soittaneet edellä mainittuja harjoituksia kotona asteikolla *paljon*, *jonkun verran*, *vähän* tai *en osaa sanoa*. Lopussa on 2 avointa kysymystä. *Mikä harjoituksista on jäänyt päällimmäisenä mieleen rumputunneilta?* Tässä haluan saada oppilaan näkemyksen siitä, minkä tyyppisiä harjoituksia oppilaat haluavat opettajan tuovan rumputunneille. Toinen avoin kysymys on puolestaan päinvastoin. *Onko harjoituksia tai komppeja, joita*

koet epämiellyttäväiksi? Näin saan kuvaa harjoituksista, jotka saattavat syödä motivaatiota.

Ennen varsinaista toimenpidettä kävin läpi kyselyn rakenteen oppilaiden kanssa. Pidin huolen, että oppilaat ymmärsivät jokaisen kysymyksen ja vastausvaihtoehdon. Tämän lisäksi erityistä huomiota täytyi kiinnittää oppilaan käsitykseen siitä, mitä harjoitukset ja nuotit käytännössä tarkoittavat rumpusetillä. Kyselytilanteessa oppilaalla oli vieressään materiaalipaketti, josta pystyi unohtaessaan selailta ja tarkistaa, mistä opetusmateriaalista on kyse. Nuottitelineeltä löytyy Rokkaavat rummut, Syncopation, kertausmonisteen rudimentit ja kompit, esimerkkejä kappaleiden transkriptioista ja yksittäisistä filleistä sekä nuotti pyramidiharjoituksesta. Vastasin oppilaiden kysymyksiin, jos joku asia koskien kyselyä tai opetusmateriaalia oli epäselvää.

Tavoitteeni tutkimuksessa on kehittää omaa työelämän osaamistani. Minua kiehtoo ajatusmaailma, jossa rumputunnit ovat nuorille rumpaleille mahdollisimman mieluisia. Kehitän omaa vuorovaikutustani oppilaisiin ja selvitän oppilaiden kiinnostuksen kohteita rumpujensoittoon liittyen.

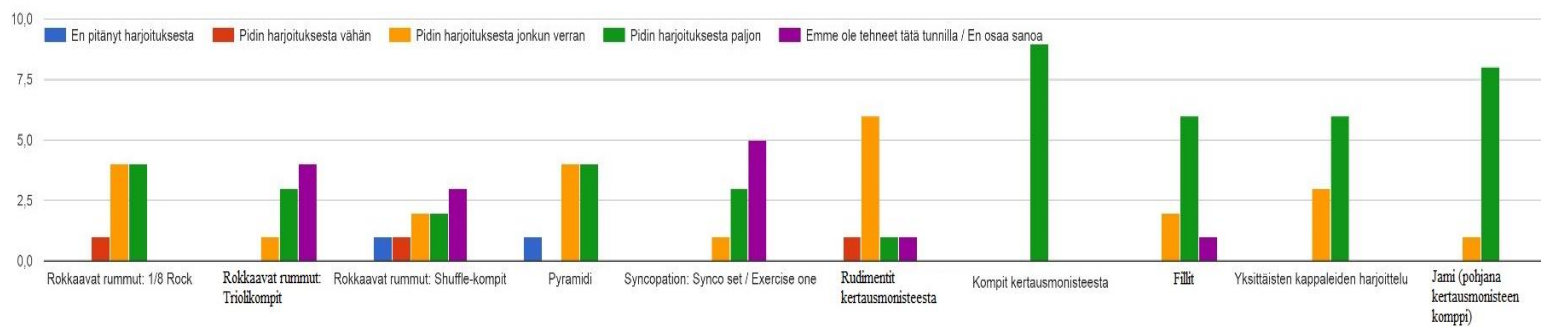
6 Tutkimustulokset

Google forms -alustan vastauksista saadaan kattava tiivistelmä. Tutkimustuloksista muodostuu havainnollistavia pylväsdiagrammeja, joissa esiintyy selkeät värikoodit. Vihreä väri kuvastaa, että harjoituksista pidettiin tai niitä on soitettu paljon kotona. Oranssi puolestaan kertoo, että harjoituksista pidettiin vain vähän eikä näitä olla soitettu kotona paljoa.

Mitä mieltä oppilaat olivat harjoituksista?

Rokkaavien rumpujen materiaalit ovat jakaneet tasaisesti mielipiteitä. 1/8 rock harjoituksista on pidetty kohtalaisen hyvin. Shuffle-kompit taas jakautuvat tasaisemmin: vastauksia *pidin vähän* ja *en pitänyt ollenkaan* ilmeni näissä muutamia. **Syncopation**-harjoituksista suurin osa oppilaista vastasi *en osaa sanoa/emme ole tehneet tätä tun-*

neilla. Lähes kaikkien kanssa syncopation kirjaa on kuitenkin luettu. **Rudimentit** jakavat vahvasti mielipiteitä ja jokaista vastausvaihtoehtoa on valittu. Kaikista yksimielisin aihekokonaisuus kyselyssä on **kertausmonisteen kompit**. Yksittäisten tiettyjen **fillien harjoittelu** on ollut suuressa suosiossa. **Yksittäisistä kappaleista** on pidetty kyselyssä kuudessa tapauksessa *paljon* ja kolmessa tapauksessa *jonkun verran*. **Yhteissoitto** opettajan kanssa on yli 88% mielestä hyvinkin hauskaa.

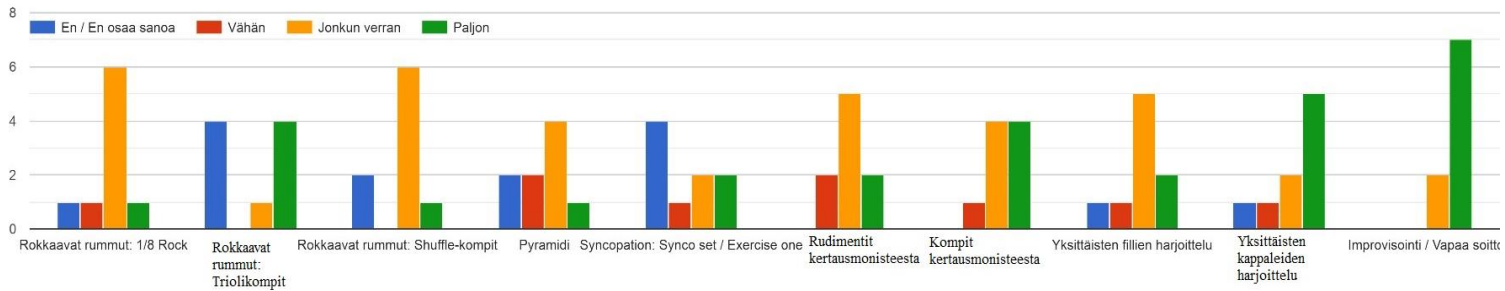

Kuva 5 Tulokset, mitä mieltä oppilaat olivat harjoituksista

Ovatko oppilaat soittaneet harjoituksia kotona?

Ensimmäisenä on **Rokkaavien rumpujen kompit**: Vastaajista suurin osa on soittanut rock-kompeja jonkun verran. Näin on myös shuffle-komppien osalta. Triolikompit jakautuivat pääasiassa sarakkeisiin *paljon* tai *ei yhtään*. Aika-arvo-, rytmi- ja motoriikkaharjoituksia on soitettu kotona niukemmin punaisen sarakkeen perusteella. Ainoastaan yksi vastaajista sanoo soittaneen **pyramidia** paljon. Nuottipyramidiharjoitusta on soitettu kotona vähemmän verrattuna kompeihin. Samoin on myös **Syncopation** kirjan rytmiharjoituksissa. **Komppikokonaisuus kertausmonisteesta** on ollut suosittua myös kotona. Yksittäisiä **fillejä** on soitettu kohtalaisen hyvin. Suosituinta soittoa kotona on ollut yksittäisten kappaleiden harjoittelu sekä vapaa soitto. Improvisointia ja vapaata soittoa jokainen oppilas harrastaa.

Oletko soittanut harjoitusta kotona?

Kuva 6 Tulokset kotona harjoittelusta

Mitkä harjoitukset ovat jääneet päällimmäisenä mieleen tunneilta?

Seitsemän oppilasta on kirjoittanut tähän näkemyksensä. Kolme oppilaista on kertonut funk-kompin olevan oma suosikki. Muita vastauksia on shuffle-kompit, peruskomppi yleisesti ja yksittäiset kappaleet esimerkiksi Feel Good Inc. artistilta Gorillaz. Yksi vastaus erottui joukosta, sillä se ei kuulu mihinkään tutkimuksessa käytyyn materiaalikokonaisuuteen. Tämä on rumpuarvauspeli, jossa opettaja improvisoi rumpusooloa. Oppilaan tehtävänä on arvata, mitä rumpua kokonaisuudesta opettaja ei soittanut. Tämän jälkeen vaihdetaan vuoroja: Oppilas soittaa ja opettaja arvaa. Peliä voidaan enemmän pitää rumputunnin loppukevennyksenä kuin varsinaisena harjoituksena.

Mitä opetusmateriaaleista oppilaat kokevat epämiellyttäväiksi?

Tähän on saatu viisi suppeaa vastausta. 2 vastaajista on kertonut, ettei epämiellyttäviä tehtäviä ole lainkaan. Yksi vastaaja on kertonut ”joskus olevan joitakin”, mutta ei anna tästä esimerkkejä. Ainoat vastaukset epämiellyttävistä harjoituksista ovat peruskomppi ja double stroke roll.

län vaikutus vastauksiin

Ikä on vaikuttanut jossain määrin vastauksiin. Valitettavasti kolmeen lomakkeeseen oppilas on unohtanut merkata iän, joten selkeää johtopäätöstä iän vaikutuksesta on haastavaa todeta. Kaksi vanhinta vastaajaa ovat 12-vuotiaita ja merkatuista palloista jopa 10 on osunut samalle kohdalle. Vastaukset kallistuvat kaikki oikealle puolelle eli

jonkun verran ja paljon osastolle. Nuorin vastaajista on seitsemän vuoden iässä. Vastaukset osuvat kumpaankin ääripäähän tasaisesti. *En osaa sanoa* tai *emme ole tehneet tunnilla* -vastausvaihtoehtoa on enemmän, sillä pientä osaa harjoituksista ei olla ehditty käydä rumputunneilla nuorimpien kanssa. Kahden 12-vuotiaan ja yhden 7-vuotiaan vastauksista löytyy kuitenkin yhtenäisiä merkintöjä: Kompit kertausmonisteesta, yksittäiset fillit sekä jami ovat kaikki paljon pidettyjä.

7 Johtopäätökset

Tässä luvussa pohdin johtopäätöksiä saaduista kyselyn tuloksista. Rinnastan tulevat johtopäätökset tutkimuskysymyksiini.

7.1 Minkä tyyppiset opetusmateriaalit ja harjoitukset motivoivat nuoria rumpaleita?

Ensimmäisessä materiaaleihin liittyvässä Gallupkyselyssä Rokkaavien rumpujen kompit jakoivat mielipiteitä, vaikka pääasiassa kompeista pidetään. Selkeästi 1/8 beat -kompit ovat kaikista mieluisimpia. Tämän jälkeen tulevat triolikompit ja viimeisenä shuffle-kompit. Oma näkemykseni on, että kompit menevät myös vaikeusjärjestyksessä helpoimmasta haastavimpaan samalla tavalla: beat, trioli ja shuffle. Tässä johtopäätöksenä voi olla, että mieluisaksi aiheeksi nähdään se missä uidaan turvallisimissa vesissä. Toinen näkökulma se, että nuoret ovat tottuneet tämän päivän populaarimusiikin 1/8 beat-pohjaiseen rytmikkaan. Oppilaat kokevat mieluisaksi ja motivoivaksi sen, mikä on heidän käsityksensä ympärillämme esiintyvistä musiikista. On haastavaa löytää aikamme pop EDM-hitti, minkä rytmikka perustuu shuffle-rockiin.

Jo rokkaavien rumpujen vastaukset antavat kuvaa nuorten pitävän rumpukomppiharjoituksista. Pyramidi, Syncopation sekä rudimenttiharjoitukset eivät puolestaan ole komppausta. Aika-arvoihin-, nuotinlukuun-, motoriikkaan-, ja käsijärjestyksiin perustuvat harjoitukset jakoivat tasaisesti mielipiteitä. Syncopation-sarakkeissa *en osaa sanoa* -pylväs nousi kaikista korkeimmalle. Näkemykseni mukaan tämä liittyy siihen, että harjoitukset ovat hyvin kaukana kokonaisten kappaleiden soittamisesta. Nuorilla

ei ole vielä käsitystä siitä, miksi synkooppirytmijä soitetaan. Rudimentit olen opettajana pyrkinyt tuomaan käytännön kautta esille. Esimerkiksi double stroken avulla on mahdollista soittaa rolleja tai paradiddle sopii hyvin esimerkiksi filliksi beatin kanssa. Tämä on mahdollisesti syy, miksi rudimenttien kohdalla *pidin jonkun verran* -pylväs nousi hyvin korkealle.

Oppilaista kaikki pitivät kertausmonisteen komppikokonaisuudesta paljon. Tämä tukee ajatusta nuorten suuresta komppausinnosta. Miten kyseinen nuottikokonaisuus eroaa Rokkaavien rumpujen -nuoteista? Kertausmonisteessa jokainen komppi on omalaatuinen ja perustuu tiettyyn poljentoon tai musiikkityyliin. Rokkaavien rumpujen nuotit perustuvat aina yhteen komppiin, jota askel kerrallaan varioidaan erilaiseksi. Lasten vastausten perusteella tunneille on motivoivaa tuoda paljon erityyppisiä komppikokonaisuuksia, vaikka Rokkaavien rumpujen harjoittelu voi olla monotonista ja äärimmäisen systemaattista.

Fillien soitto on komppien ohella suurimpia peruspilareita. Fillien harjoittelu on lähes kaikissa tapauksissa ollut mieluista. Yksi syy suosioon on varmasti fillien erottuminen rumpalin toiminnassa kuulijalle. Toinen syy voi olla, että oppilaat saavat iskeä vähemmän käytettyihin rumpuihin. Tällöin koko setti voi olla käytössä. Jos kompatessa on käytössä virveli, bassorumpu ja komppipelti, kuuluu fillatessa tomit ja crash-peltikin. Opettajana on välillä haasteena tuoda yksittäisiä fillejä rumputunnille. Yli 10 vuoden soiton jälkeen fillailu on usein improvisoitua ja tapahtuu itsestään. Fillien valinta voi olla haastavaa, mutta vastausten perusteella näitä kannattaa tuoda rohkeasti lisää rumputunneille.

Toinen haaste on usein valita kappale, joka on nuorelle mieluinen. Vastauksista on joidettu nuorten into harjoitella kokonaisia sävellyksiä. Jälleen tullaan johtopäätökseen, jossa aitojen sävellysten soitto on nuorten kanssa tärkeää. Kun kappaletta on hinkattu tuntien ja kotiläksyjen osalta, on oppilaalle elämyksellistä päästä soittamaan sitä taustanauhan tai opettajan säestyksen mukana. Kappaleiden valinta voi mietityttää ja transkriptioiden tekeminen uuvuttaa. Tästä kuitenkin jää loppupeleissä oppilaalle niin paljon käteen, että työn tekeminen on kaiken vaivan arvoista.

Nuottipinojen kasautuessa on tärkeää paikoitellen irtaantua opetusmateriaaleista ja muistaa: Myös oma soitto opettaa. Vapaa yhteissoitto lasten kanssa on oppilaiden mukaan erittäin mieluista. Käytäntö sopii hienosti tunnin aloitukseen tai lopetukseen, jolloin saadaan hyvä mieli ja kehitetään luottamuksellista oppilaan ja opettajan välistä vuorovaikutusta.

Avoimissa kysymyksissä oppilaat kokivat mieluisimmaksi toiminnaksi tietyt kompit, komppityylit, kappaleet ja leikit. Kolme seitsemästä vastaajasta pitivät funk-kompista. Kyseistä harjoitusta työstetään oppilaiden kanssa monta rumputuntia aina lisäten pieniä yksityiskohtia. Funk voi olla nuorille soittajille monimutkainen, sillä se sisältää 16-osilla ghost-iskuja virveliin, jotka eivät iskeydy hi-hat -käden kanssa samanaikaisesti. Haastavaa voi olla myös hi-hatin avaus toisella kahdeksasosalla. Rumpukomppi hiotaan pala palalta: Ensin kokonaisuus käsillä lisäten bassorummun iskut, tämän jälkeen hi-hatin väliin virvelillä ghostit ja lopulta hi-hat -avaus. Suuren työstettävän kokonaisuuden työstäminen sekä valmiiksi saaminen koetaan motivoivana toimenpiteenä ja vaatii ahkeraa työstämistä kotioloissa. Lopputulos palkitaan hienon kompin muodossa.

Seuraavaksi analysoin, mitä yksittäisiä harjoituksia ei koeta motivoivana toimintana. Kun tullaan aiheeseen epämiellyttävät harjoitukset, ovat oppilaat vaisuja. Kahden oppilaan mielestään epämiellyttäviä harjoituksia ei ole. Tästä johtopäätös voi olla oppilaille olevan suuri halu opetella rumpusetiä kokonaisvaltaisesti, ja että jokainen harjoitus vie kohti kehitystä. Vastauksilla voi toisaalta olla ajatus opettajan miellyttämisestä. Yhdessä vastauksessa kerrotaan joskus olevan joitakin sietämättömiä harjoituksia ilman esimerkkejä näistä. Vaikka vastaukset pysyvät anonyymeina opettajallekin, vastattaessa voi ilmentyä kiusallisuutta. Jos esimerkkejä olisikin mielessä, niitä ei välttämättä haluta kertoa harjoitusten vaikeuksien takia.

Yksi oppilas kertoo peruskompin olevan vastenmielinen. Tämä mahdollisesti siksi, että komppia soitetaan sen yksinkertaisuudesta huolimatta hyvin paljon. Samalla tutkitaan dynamiikkaa, ”taimia”, kiilausta, laahausta sekä iskujen yhdenaikaisuutta. Usein tämä kaikki tapahtuu metronomin kanssa. Peruskompin ikuinen hinkkaaminen

näin ollen ei tule koskaan loppumaan. Saman kompin tai harjoituksen liiallinen toistaminen voi olla kaukana motivoivasta toiminnasta. Toinen epämiellyttävä tehtävä vastausten perusteella on tuplakäsiharjoitus. Opettajana minulla on tapa näyttää, mihin ahkera harjoittelu voi johtaa. Näin soitan double stroke rollia eri tempoissa, jolloin rudimentti muuttuu rolliksi. Oppilaat voivat kokea tämän tekniikan oletetusti lähtevän heiltäkin ja näin ollen ponnistelevat double stroke rollia liian kovissa tempoissa. Harjoitus on näin epämukavaa ja voi syödä motivaatiota tekniikan harjoittelun osalta.

7.2 Mitkä osa-alueet rumpujensoitossa kiinnostavat ja kannustavat nuoria omatoimiseen soittoon?

Kotona harjoittelusta on haastavaa vetää suoria johtopäätöksiä, sillä osa oppilaista voi pakottaa itsensä soittamaan kotiläksynsä. Näin motivaatio ei välttämättä kumpua oppilaan itsensä sisältä. Rokkaavien rumpujen 1/8 rock -kompit ovat yleisesti mieleisiä, mutta vihreästä pylväästä voidaan päätellä, ettei niitä olla soitettu niin paljoa kotona. Triolikompeissa puolestaan paljon sarake on kotona soittamisen osalta korkeammalla verrattuna siihen, mitä mieltä oppilaat niistä ovat. Tästä voidaan päätellä, että oppilaat soittavat kotiläksynsä kompeista huolimatta. Toisaalta shufflet eivät ole saaneet suurta suosiota eikä niitä olla soitettu kotona runsaasti.

Vaikka pyramidi on harjoituksena yllättävän suosittu huolimatta sen suoraviivaisuudesta, sitä on soitettu vähäisesti kotona. Ainoastaan yksi oppilas on vastannut soittavansa sitä paljon. Rudimenttien osalta käyrät ovat jakautuneet samankaltaisesti mieltymyksen ja kotona soittamisen saralla. Syncopation-kirjan monisteista yli puolet oppilaista on soittanut vähän tai ei yhtään. Aiemmin jo totesin oppilailta mahdollisesti puuttuvan käsitys synkooppirytmien tärkeydestä, mikä voi johtaa vähäiseen soittoon. Toinen syy suppeasta soitosta voi olla nuotinluku. Syncopation kirjan ulkoasusta huomataan, kuinka pötkössä nuotit ovat ja kuinka identtisiltä harjoitukset näyttävät keskenään. Yhdessä monisteesta voi olla yli 40 tahtia. Kynnys kaivaa monisteet kotona esiin voi olla korkea verrattuna kompeihin, jotka saattavat jo valmiiksi olla mielessä.

Oppilaat haluavat improvisointia, fillailua ja biisikohtaista soittoa kotioloihin. Kertausmonisteen rumpukompit ovat kyselyn mukaan suosituin materiaalin muoto, mutta

näitä on kerrattu monisteesta vähäisemmin. Tämä voi johtua siitä, että kun kompit saadaan hyvin muistiin, ei papereita enää tarvita. Sama pätee filleihin ja kappaleiden harjoitteluun. Kun transkriptiot on saatu katsottua huolellisesti läpi, on kotona helppoa pistää kappale soimaan ja fiilistellä rumpusetillä taustan päälle. Kaikista harjoituksista, opeista ja monistenipuista huolimatta kotona rummutellaan eniten improvi-soitua vapaata soittoa.

8 Pohdinta

Tavoitteeni opinnäytetyössä on kehittää omaa opettajuuttani sekä päästä lähemmäksi nuorten soittajien ajatusmaailmaa. Jos musiikkiharrastuksen lähtökohtana on henkilön oma kiinnostus harrastaa musiikkia, haluan kartoittaa kiinnostuksen kohteita tarkemmin ja näin tukea musiikkiharrastusta kaikin mahdollisin keinoin.

Tutkimuksen luotettavuuden kannalta on otettava huomioon muutama kysymys. Kertoivatko oppilaat rehellisen mielipiteensä? Oliko opetusmateriaaleista saatu vielä kokonaiskuvaa rumpujensoiton varhaisessa vaiheessa? Tukeeko paljon soitettut nuotit sisäistä motivaatiota? Luotettavuuden kannalta ei voida olla varmoja oppilaiden rehellisyydestä. Nuoremmat vastaajien osalta harjoitusten kokonaiskuva voi olla heikompi. Tulokset voisivat olla totuudenmukaisempia, jos ikäjakauma koostuisi pelkästään muutaman vuoden vanhemmista oppilaista. Haaste tutkimuksessa oli saada selko, mitkä kotona soitetuista harjoituksista tulee soitettua omatoimisesti ja mitkä pakotetusti. Tukevatko paljon kotona soitettut harjoitukset sisäistä motivaatiota? Tästä ei onnistuttu saamaan varmaa tietoa kyselymenetelmällä. Näkemykseni mukaan, jos oppilaan soiton kehittäminen on hänen oma tahtonsa, kotona soitetaan harjoituksia itsenäisesti tyytyväisin mielin. Kotona soittamisen osalta arvioin paljon soitettujen harjoitusten tukevan sisäistä motivaatiota.

Kysely toteutettiin kahden viikon rumputuntien aikana. Toimenpide oli kokonaisuudessaan onnistunut. Kyselyn avulla oli vaivatonta käydä läpileikkaus rumputunneilla käydyistä aihekokonaisuuksista. Oli piristävää havaita oppilaiden selailevan kirjoja ja

nuotteja kyselyyn vastattaessa. Jos nuotit ja harjoitukset eivät muistuneet mieleen, opettajalta sai nopean vastauksen suoraan rumpusetiltä soitettuna. Kysymyksiä materiaaleista tuli lukuisia, joihin saatiin nopeasti selko.

Hyödynnän tutkimuksen tuloksia suunnitellessani seuraavia opetusmateriaaleja. Johdopäätöksissä kävin läpi, kuinka tärkeitä komppimonisteet ovat. Tuleva toimenpide itselleni tulee olemaan uuden kertausmonisteen tekeminen, jossa tavoitteena on perehtyä jälleen erilaisiin komppityyleihin jättäen rudimentit tällä kertaa toiseen nuottilappuun. Kertausmoniste 2 voisi sisältää esimerkiksi valssin, countryn, bossa novan, jazz swingin sekä yhden kompian poikkeustahtilajissa. Rudimenteista aion tehdä uuden erillisen lapun, johon kokoaisin suuremman määrän rudimenttiharjoituksia. Tässä täytyy pitää mielessä rudimenttien monimutkaisuus ja uudenlaisuus. Sopivan tasoisia rudimenttiharjoituksia voisi olla esimerkiksi paradiddle-diddle, flam sekä six stroke roll.

Musiikillinen minäkäsitys kehittyy, kun komppityylejä sekä kappaleita on käyty läpi, ja omista suosikkiaiheista saadaan selko. Tutkimuksesta voidaan todeta myös monen harjoituksen mukavuuden olevan subjektiivista. Päällimmäisenä on jäänyt mieleen vastaukset rokkaavien rumpujen kompeista. Shufflet esimerkiksi eivät saaneet suurta suosiota, mutta avoimissa kysymyksissä löytyi vastaus ”*shuffle kompit on jäänyt parhaiten muistiin ja haluisin niitä lisää*”. Ennako-oletukseni oli syncopationin, pyramidin ja rudimenttien olevan vähäisesti pidettyjä ja soitettuja. Silti osa oppilaista piti pyramidista paljon, ja moni on soittanut rudimentteja selkeästi kotona. Pienet yksityiskohdat vastauksissa osasivat yllättää.

Vaikka tuloksista voidaan päätellä, ettei jokainen rumputuntien aihe aina miellytä, en silti aio jättää mitään kyselyssä esiintyvistä harjoituksista pois ohjelmistosta. Jokaisella oppilaalla on lähtökohtaisesti sama opetussuunnitelma, jota tapauskohtaisesti varioidaan. Rumpusetin hallinnan osalta on tärkeää tiedostaa rumpusetin ja koko rytmimusiikin historiaan liittyviä oppikokonaisuuksia. Tämä on mahdotonta ilman nuottinluku-, aika-arvo-, motoriikka-, käsijärjestys-, ja rytmiharjoituksia. Kultainen keskitie

lienee paras vaihtoehto nuotinluku- ja rytmiharjoitusten määrän osalta. Myös nuorimpien soittajien kanssa pätee samat suunnitelmat opetusmateriaalien suhteen. Eteneminen voi olla hieman hitaampaa ja tuntien kulku leikkimielisempää.

Vastaavanlainen jatkotutkimus olisi pedagogisesti kehittävää muutaman vuoden kulluttua. Onko ikä ja soittokokemus vaikuttanut mielipiteisiin tai soiton määrään samojen oppilaiden osalta? Survey-tutkimusta voi myös viedä pidemmälle vaihtamalla tai laajentamalla materiaalikokonaisuutta.

Opinnäytettä tehdessä olen käynyt useaan kertaan läpi, mitä nuoret mahdollisesti ajattelevat rumputunneista. On hyvä olla lähes varma tuntisuunnitelmissani, että rumputunnit tulevat olemaan oppilaille mieleisiä. Kyselyssäni sain suuntaa, minkä tyyppiset materiaalit motivoivat nuoria rumpaleita saapumaan oppitunneille sekä soittamaan omatoimisesti kotona: Lyhyesti sanottuna nämä materiaalit ovat nuotteja kompeista sekä transkriptioita kappaleista. Tutkimuksessa nousi esille myös materiaalittoman soiton olevan innostavaa ja näin todennäköisesti hyvinkin motivoivaa. Jos rumputunnit ovat nuorille mieleisiä, soitto suurella todennäköisyydellä tulee jatkuamaan pidemmälle tulevaisuudessakin.

Lähteet

- Anttila, M. (2004). Musiikkipedagogiikan teoriaa ja käytäntöä. Kasvatustieteiden tiedekunnan opetusmonisteita 39. Joensuu: Joensuun yliopisto.
- Borg, W. R. & Gall, M. D. 1989. Educational research. An introduction. 5. p. New York: Longman.
- Creech, A. (2009). The role of the family in supporting learning. The Oxford handbook of music psychology (s. 295-306) Oxford: Oxford University Press.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Vastapaino. p. Jyväskylä; Gummerus Kirjapaino Oy.
- Foddy, W. 1995. Constructing questions for interviews and questionnaires. Theory and practice in social research. 3. p. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hallam, S. (2016). Motivation to learn, The Oxford handbook of music psychology (s. 479-492). Oxford University Press.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. 10. p. Jyväskylä: Gummerus.
- Kosonen, E. 1996 Soittamisen motivaatio varhaisnuorilla. Musiikkikasvatuksen lisensiaattityö. Jyväskylän yliopisto.
- Leppänen, L. 2006. Rokkaavat rummut. Selvät sävelet Oy. Pori.
- Peltonen, M. & Ruohotie, P. (1992). Oppimismotivaatio. Teoriaa, tutkimusta ja esimerkkejä oppimishalukkuudesta. Helsinki: Otava.
- Reed, T. 1958. Progressive Steps to Syncopation for the Modern Drummer. Alfred publishing company.
- Robson, C. 1995. Real world research. A resource for social scientists and practitioner-researchers. 5. p. Oxford: Blackwell.
- Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampereen yliopistopaino oy.
- Uusitalo, H. 1995. Tiede, tutkimus ja tutkielma. Johdatus tutkielman maailmaan. 2. p. Porvoo: WSOY.
- Vanhala, T. 2017 Soitonopettajan kokemuksia nuoren soittajan motivaatio-ongelmista. Musiikkikasvatuksen pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto.

Liitteet

Liite 1-2. Linkit kyselylomakkeeseen ja itse tehtyihin opetusmateriaaleihin

Kirjallisesti täytettävä kyselylomake:

<https://www.dropbox.com/s/k4ky8zci3kvmsv8/nimet%C3%B6n%20lomake%20-%20google%20forms.pdf?dl=0>

Itse tehtyjä opetusmateriaaleja:

<//www.dropbox.com/sh/wgzv46675ga8wyj/AABdSw8UyHXBXyvEiGlfL9P5a?dl=0>

Liite 3. Sähköisesti täytettävä kyselylomake

Merkitse rasti ruutuun, mitä mieltä olet harjoituksista

	En pitänyt harjoituksesta	Pidin harjoituksesta vähän	Pidin harjoituksesta jonkun verran	Pidin harjoituksesta paljon	Emme ole tehneet tätä tunnilla / En osaa sanoa
Rokkaavat rummut: 1/8 Rock	☐	☐	☐	☐	☐
Rokkaavat rummut: Triolikompit	☐	☐	☐	☐	☐
Rokkaavat rummut: Shuffle-kompit	☐	☐	☐	☐	☐
Pyramidi	☐	☐	☐	☐	☐
Syncopation: Synco set / Exercise one	☐	☐	☐	☐	☐
Rudimentit kertausmonisteesta (vuorokäsi, tupla, paradiddle...)	☐	☐	☐	☐	☐
Kompit kertausmonisteesta (esim. perus, shuffle, trioli, funk...)	☐	☐	☐	☐	☐
Yksittäisten fillien harjoittelu	☐	☐	☐	☐	☐
Yksittäisten kappaleiden harjoittelu	☐	☐	☐	☐	☐
Jami (pohjana joku tietty komppi)	☐	☐	☐	☐	☐

Oletko soittanut harjoitusta kotona?

	En / En osaa sanoa	Vähän	Jonkun verran	Paljon
Rokkaavat rummut: 1/8 Rock	☐	☐	☐	☐
Rokkaavat rummut: Triolikompit	☐	☐	☐	☐
Rokkaavat rummut: Shuffle-kompit	☐	☐	☐	☐
Pyramidi	☐	☐	☐	☐
Syncopation: Synco set / Exercise one	☐	☐	☐	☐
Rudimentit kertausmonisteesta (vuorokäsi, tupla, paradiddle...)	☐	☐	☐	☐
Kompit kertausmonisteesta (esim. perus, shuffle, trioli, funk...)	☐	☐	☐	☐
Yksittäisten fillien harjoittelu	☐	☐	☐	☐
Yksittäisten kappaleiden harjoittelu	☐	☐	☐	☐
Improvisointi / Vapaa soitto	☐	☐	☐	☐

Mikä harjoituksista on jäänyt päällimmäisenä mieleen rumputunneilta? / Mitä harjoituksia tai kompeja haluaisit käydä lisää rumputunneilla?

Oma vastauksesi _____

Onko harjoituksia tai kompeja, joita koet epämiellyttäväiksi?

Oma vastauksesi _____